

Nyhedsbrev oktober 2002

Her i oktober indbyder vi til koncert kombineret med kunstudstilling i samarbejde med Kunstforeningen, Gl. Strand, som indtil den 27.10 viser udstillingen *"Når kvinder fortæller – kvindelige malere i Norden 1880-1900"* med mere end 160 værker af 44 kunstnere. Men ikke alene malede kvinder i 1800-tallet, de komponerede også! Så velkommen til

"KVINDERS SANGE"

Susse Lillesøe, sopran og Anne-Lise Skov, piano
torsdag den 24. oktober 2002 kl. 19 i Kunstforeningen

Sangeren Susse Lillesøe og pianisten Anne-Lise Skov har sammensat et program, bestående af sange fra tiden af kvindelige komponister. Ud over de danske komponister Elisabeth Meyer, Hilda Sehested, Sophie Dedekam, Johanne Fenger og Betty Federhof-Møller er den norske Agathe Backer Grøndahl repræsenteret. Hun var søster til Harriet Backer, som udstillingen viser flere billeder af. Agathe Backer Grøndahl var højt respekteret i sin levetid, bl.a. af sin landsmand Edvard Grieg.

Lektor **Inge Bruland** introducerer komponisterne og der vil i tilknytning til koncerten være mulighed for at se udstillingen.

Dørene åbnes 18:30

**Entré 75,- / 50,- for medlemmer af Kvinder i Musik
samt Kvindelige Kunstneres Samfund**

Billetreservation: Kunstforeningen 33 36 02 60 eller billetter ved indgangen.

Så vil vi gøre opmærksom på et spændende arrangement på

Statens Museum for Kunst,

som markerer udgivelsen af Otto Steen Dues nyoversættelse af Odysseen med udstilling af Peter Brandes originaltegninger til bogen samt med oplæsning af de 24 sange illustreret af nye elektro-akustiske værker. Oplæsning og musik tirsdag-fredag kl. 16-17 på museets scene i perioden 11.10 - 2.12 .02.

Tirsdag den 29.10 – fredag den 1.11 kl. 16 – 17 fremføres

Birgitte Alsteds musik komponeret til Odysseen Sang 5. – 8

Oplæser: Kirsten Olesen

Birgitte Alsted og Kirsten Olesen er i øvrigt ene kvinder blandt de 6 komponister og 6 skuespillere.

**Entré 50,- / 35,- for pensionister og studerende
onsdag gratis adgang**

Birgitte Alsted skriver selv om "sin" del af sangene:

I Sang V-VIII møder vi Odysseus - reddet, men på 7. år sexslave hos nymf(oman)en Kalypso, som endelig får besked af guderne på at lade Odysseus fare til sit længe (20 år!) savnede hjem. Dog uden at Poseidon, havguden, som er vred på Odysseus, men for øjeblikket bortrejst, ved det!

Poseidon får øje på Odysseus i hans lille hjemmebyggede smukke og rejser et forfærdeligt uvejr. Efter denne rasen fra storm og hav, der bl.a. slår hans båd fuldstændig itu, lykkes det efter at have svømmet løs i mere end 2 døgn omsider Odysseus at redde sig i land (Faiakernes Ø); han kryber i skjul under nogle buske og falder udmattet i dyb søvn. Senere er kongedatteren Nausikaa i gang med på stedet at spille bold med sine terner efter en vaske-dag - og pigernes skrig og latter vækker Odysseus. Han nærmer sig dem, og bliver af dem hjulpet ind til byen, til kongeslottet, hvorfra han nok kan blive hjulpet videre.

Jeg har anskuet denne handlingsgang som en parallel til teorien om fødselsmatricerne, fremsat af dybdepsykologen Stanislav Grof:

- 1) den oceaniske lyksalighed i livmoderen
- 2) barnet vokser sig for stort, bliver klemmt, "ingen vej ud"
- 3) uddrives omsider gennem fødselskanalen, hvorved man oplever stor livs-fare, og vælter sig i blod, pis og lort, men også oplever vellysten ved at der nu endelig sker noget, og at man medvirker til det
- 4) fødsel - der opleves som genfødsel. I sikkerhed igen!

Grof mener at disse matricer går igen i vores oplevelse af de fleste situationer vi kommer ud for. Bortset fra 1. matrice - lyksaligheden, som muligt (?) har været i starten af Odysseus' ophold hos Calypso - har jeg ladet de 3 øvrige matricer være udgangspunkt for dispositionen af mit bidrag. Materialet er samlede lyde, som er bearbejdet efter musikalske kriterier. Jeg har naturligvis brugt en del lyd af vind og vand, samt forskellige lyde fra menneskelig udfoldelse. En central rolle spiller vejtrækningen - der har musikalsk form af bølger, men som vinden er luft i bevægelse

Og fra den nyeste elektro-akustiske musik til middelalderens gregorianske sang:

**Lørdag den 2. november kl. 18 i Rundetårn
præsenterer
Det danske Hildegardensemble under ledelse af Jette Thomsen
ensemblets nyudgivne cd "Ave Maria"
Entré 20,-
dørene åbnes kl. 17:30**

Udover musik af Hildegard von Bingen, som har givet navn til ensemblet dannet 1997, fremføres værker i benediktinsk, cisterciensisk og birgittinsk klostertradition, som afspejler rigdommen i de middelalderlige klosterordners forskellige spiritualitet. Ensemblet har bl.a. indsunget en række prøver på Birgitta-søstrenes specielle tidebønssang baseret på et hidtil upåagtet håndskrift i birgittinerindernes kloster i Vadstena - musik, som går tilbage til klosterordenens grundlægger, Birgitta af Vadstena.

Der er yderligere en mulighed for at høre ensemblet ved musikandagt til Alle Helgen

**Tirsdag den 5.november kl. 19:30 i Opstandelseskirken
Gymnasievej 2, Albertslund**

Den hellige Birgitta af Vadstena.

På www.sanctabirgitta.com – helgenens "egen" hjemmeside – kan findes information om såvel Den hellige Birgitta og hendes liv som om aktiviteter, foredrag og mange links i forbindelse med fejringen i 2003:

"År 2003 är det 700 år sedan den heliga Birgitta föddes. Hon blev internationellt känd redan under sin livstid och hennes berömmelse har inte förbleknat. Hon är den bäst dokumenterade medeltida personligheten i vårt land. Hennes medmänsklighet och kreativitet, hennes förmåga att förena andligt och världsligt och hennes vilja till resultat framgår i allt vad hon gjorde och skrev. Hennes självklara identitet som både svensk och europé gör att hon fått en ny aktualitet."

I Sverige starter de officiella festligheder med en udendørsmesse 1. juni 2003 i Vadstena, hvortil flere end 7.500 deltagere allerede har tilmeldt sig. Pave Johannes Paulus II er officielt indbudt og har givet tilsagn om at deltage, såfremt hans helbred tillader det.

I Rom afholdtes 4.-5. oktober i år i regi af vores italienske søsterorganisation Fondazione Adkins: Donne in Musica og Città del Vaticano symposiet "*Per un mondo più giusto e più degno - La via della bellezza*" - *For a better and more just world – In the path of beauty*. I flg. Stockholms katolske biskop Anders Arborelius kunne titlen muligvis misforstås i og med "att hela skapelsen vittnar om Guds skönhet, men Birgitta gör i hög grad den osynliga inre skönheten tydlig". Symposiet öppnades af Moder Tekla Famiglietti, generalabbedisse for Birgittinerordenen, som i sin indledning konstaterede, at "EU räcker inte till, inte euron heller. Det behövs andra värden som rättvisa, solidaritet och fred för att bygga ett gemensamt Europa." (Kilde: Dagens Nyheter 5.10.02)

Kort nyt.

Et stort tillykke til kapelmester Inge Fabricius, som i juni måned modtog *Kapelmester Grethe Kolbes Mindelegat* på kr. 20.000 med motiveringen: "... en anerkendelse af hendes indsats i det danske musikliv og til gavn for videre udvikling".

24.11 opføres **Birgitte Alsteds "zu versuchen, die Fragen"** i DIEM-regi ved en "Biograf for Øret" koncert i Berlin i tilknytning til Nordiske Musikdage med Norsk Komponistforening som arrangør.

En guldgrube af informationer: *Musikafdelingen på Det kgl. Bibliotek* udsender et **elektronisk nyhedsbrev** red. af forskningsbibliotekar Anne

Ørbæk Jensen. I oktober”brevet” findes bl.a. et omfattende portræt af komponisten **Hilda Sehested** med ”webudstilling”, værkfortegnelse, litteraturhenvisninger m.m. www.kb.dk/kb/dept/nbo/ma/nyhbre/aktuelt.htm er adressen med mulighed for at tegne abonnement.

Et andet nyttigt musiksted er www.def-musikportal.dk, som giver utallige søgemuligheder for musik. F.eks. er specialer ved de musikvidenskabelige institutter i Ålborg, Århus og København eet af indsatsområderne.

Specialebasen omfatter pr. 1. juni 2002 ca. 300 titler fra de tre institutter fra tidsrummet 1980-2000.

Det Kongelige Biblioteks Musikafdeling modtager hvert år nodemanuskriptkopier og indspilninger af **nye danske værker**, som har modtaget støtte fra **Statens Kunstfond**. Leveringen for 2001 omfatter lidt over 250 manuskriptkopier, nogle med tilhørende indspilninger af både unge og ældre komponister inden for såvel klassisk som jazz, bl.a. Lotte Anker, Anders Nordentoft, Butch Lacy, Hanne Ørvad og Bo Holten.

De enkelte nodemanuskripter kan søges i REX via bibliotekets hjemmeside www.kb.dk, base [Musikhåndskrifter](#), og efter bestilling ses på biblioteket.

Ny portal for danske kor.

www.choraldenmark.org er en ny hjemmeside, som Dansk Kor Forbund, Foreningen Danske Korledere og Dansk Amatørkorunion i fællesskab har taget initiativ til i forbindelse med korsymposium i Minneapolis i år. Siden er endnu under opbygning, men den skal omfatte såvel personnavne som node- og cd-udgivelser, opslagstavle med f.eks. dirigentjob, meddelelser om foresyngninger, efterlysning af div. stemmetyper til div. kor m.m.m.

Koncerter med **ny musik i DK** kan findes i LYTNYT's Nyhedsbreve, som melder: ”Trods drøje hug til LYTNYT's økonomiske eksistensgrundlag fortsætter vi med udbygningen af sæsonfolderen og websitet www.lytnyt.dk – bl.a. vil vi reklamere for LYTNYT's nye debatforum på hjemmesiden, hvor alle aspekter af ny musik og dennes vilkår kan diskuteres i uformelle rammer.”

FN-Forbundet og Sony Music står for cd-rock-udgivelsen ”*Reminder*”, hvor en række danske bands spiller coverversioner af deres favoritter! Overskud fra salget går til en pulje til støtte for antiracistiske arrangementer. Se FN-Forbundets hjemmeside www.una.dk/2001 for nærmere oplysninger.

www.kulturkurser.dk – ”kurser for hele kulturlivet samlet på ét sted” - et ”nettilbud” fra Rytmsk Konsulenttjeneste..

Kulturtidsskriftkatalog 2002 er udkommet og kan fås (gratis) fra *Foreningen af danske Kulturtids-skrifter*, c/o Ivan Roed, tlf. 21 70 08 58. Se mere om foreningen, som *Kvinder i Musik* er medlem af, og kataloget på www.kulturtidsskrifter.dk.

”**Üben und Musizieren** – Zeitschrift für Musikschule, Studium und Berufspraxis”, udgivet af Musikverlag Schott, har som tema for oktober/novembernummeret ”**Gender studies**” med artikler som ”Musiklernen männlich – weiblich”, ”Von Natur aus so? Einige Merkmale geschlechtsspezifischen Verhaltens bei Vorschulkinder”, ”Wie ist das aber bei Mädchen”, ”Deutsche als

Männersprache", "sex & gender & rock'n'roll" og "Denken und Musizieren jenseits der "Herrenkultur". Kontakt Kvinder i Musiks sekretariat, hvis du er interesseret i tidsskriftet, da det tilsyneladende kun findes på Det kgl. danske Musikkonservatoriums bibliotek.

Nordisk nyt.

Forfatteren **Märta Tikkanen** har i Finland modtaget en pris for sin libretto til den danske komponist Jesper Nordins opera "*Arnáia – kastad i havet*", som blev uropført i Vadstena denne sommer. Teksten bygger på Märta Tikkanens drama af samme navn fra 1992, en beskrivelse af en kvindes følelsesliv med klangbund i den græske mytologi.

Komponisten **Kaija Saariaho** fylder 50 den 14. oktober, hvilket markeres med en række opførelser af hendes værker her i efteråret. "L'amour de loin", som i juli havde urpremiere i Santa Fe operaen i New Mexico, blev modtaget med begejstring – "a spell-binding opera" hed det. Mere om Kaija Saariaho på www.fimic.fi/info/news.

Om **finske operaer** i øvrigt meddeler det finske musikinformationscenter: "Finnish Opera" - now on the Internet! A thorough survey of Finnish operas "The Finnish opera" is available on our internetadress. A paper edition of the book can be ordered from info@mic.teosto.fi.

Og et eksempel mere på en misundelsesværdig finsk musik-satsning: "Composers in residence at Finnish music schools: seven Finnish composers and seven music schools are going to start a unique cooperation. Every institute has named a *composer-in-residence*, who will intensively work with children and pedagogues in the field of contemporary music. Flere informationer om projektet findes på musikinformationscentrets hjemmeside.

Til sidst en beretning om et vellykket **nordisk-baltisk musikprojekt** – Rikke Helms, direktør for Det danske Kulturinstitut i Riga, skriver:

Dansk symfoni-koncert i Liepaja 10/5-2002.
Liepajas Symfoniorkester
Dirigent Esther B. Lange. Solist: Rickard Söderberg

Program: Niels W. Gade, Kuhlau, Carl Nielsen, Lumbye, Lange-Müller, Jacob Gade, Emil Reesen, Knudåge Riisager.

Det var en stor begivenhed i Liepaja, da den danske, russisk-fødte dirigent Esther B. Lange i fredags i Liepajas Teater dirigerede Liepajas Symfoniorkester gennem en fin koncert med udelukkende lettere dansk klassisk musik. På trods af det vidunderlige sommervejr var teatret fuldt. Der var publikum fra by og opland og også en større delegation af Rotarianere fra Letland og fra Sverige, da koncerten indgik i Letlands årlige Rotary Forums program.

De 15 musikværker blev præsenteret af en oplagt lettisk konferencier, der mellem hvert nummer læste korte og humoristiske musikhistoriske kommentarer om tiden, komponisterne og stykkerne, forfattet af Uffe Lange. På den måde fik publikum ikke alene en fin musikalsk introduktion til dansk musik, men også en gennemgang af dansk musikhistorie fra beg. af det 18. årh. og frem til vor tid.

Det er ikke hver dag, en kvinde dirigerer et større orkester her i Letland, som – på trods af de mange kvindelige professionelle kordirigenter og musikere – ikke har nogen kvindelige orkesterdirigenter. Det var derfor med spænding, man ventede koncertens udfald.

Esther B. Lange dirigerede med sikkerhed og autoritet orkestret igennem de 15 værker, der alle – på nær J. Gades "Tango Jalousie" – blev fremført for første gang i Letland. Den svenske tenor Rickard Söderberg sang de danske syngespils-arianer fra Elverskud og Farinelli så smeltende, at publikum jublede. Ved koncertens afslutning måtte der gives ekstranummer, og publikum gav **stående bifald** til dirigent og orkester, hvilket understregede den festlige stemning, der herskede gennem hele koncerten.

Også fra Det Danske Kulturinstituts synspunkt var koncerten en ubetinget succes,

At det lykkedes at gennemføre en hel dansk symfonikoncert med et så varieret og let sommerprogram, kan vi takke Esther B. Lange, men også de mange danske sponsorer for. Og så selvfølgelig Liepajas Symfoniorkester, der ved sine internationale årlige pianist- festivaler og tourneur til bl.a. Sverige, Tyskland og Japan allerede har opnået et vist internationalt ry.

Men drivkraften var Esther B. Lange, der havde sammensat programmet og gennem et år samlet penge fra forskellige fonde til gennemførelse af koncerten. Med denne koncert er vi kommet endnu et fint stykke længere i at styrke kendskabet til musik og kultur på de to sider af Østersøen. Og vi håber, at mange af de danske musikværker nu fremover vil indgå i orkestrets repertoire.

Sponsorer var Internationalt Kultursekretariat, Dansk Kapelmesterforening, Jacob Gades Legat, Carl Nielsen og Anne Marie Carl Nielsen Legat, Dansk Musiker Forbund, Julius Strikes Stiftelse, Det Danske Kulturinstitut.

Vi arbejder i øjeblikket på muligheden for at gentage koncerten i Riga, forhåbentligt i Danmarks EU-formandsperiode?! Rikke Helms, Det danske Kulturinstitut, Riga.

- - - - -

Girokort er vedlagt nyhedsbrevet til de medlemmer, som endnu ikke har betalt kontingent kr. 200,- for 2002, idet vi beder jer indbetale beløbet snarest.

Deadline for næste nyhedsbrev: 15.12.2002.

Medlemmerne er velkomne til at indsende materiale, herunder "klip" med kildeangivelse til sekretariatsadressen eller via e-mail til Tove Krag, tok@dkdm.dk. ligesom der kan citeres fra nyhedsbrevet.